

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

XVIII. (XXXIV.) ÉVFOLYAM, 50 SZÁM 2023. DECEMBER 16.

300 FORINT

A Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

*Boldog karácsonyt!
Munkáspárt*

1046.hu

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

Boldog Karácsonyt!

Nehéz évet zárunk, háborúkkal, válságokkal teli esztendő. Sajnos azt is tudjuk, hogy csak az évnek van vége, a válságok, a háborúk folytatódnak.

Az élet rosszabbra fordult Európában. Az EU az idén elvesztette második helyét a világgazdaságban és semmi olyat nem tud felmutatni, ami megállíthatná a szakadékhoz vezető úton. Az igénytelenség, a szenny előnti nem csak az utcákat, de a közéletet is. A nagy államférfiak helyébe szintelen-szagtalan figurák léptek, akiket a pénz és a népbütítő tőkés média emel állami tisztségekbe. Az európai uralkodó osztály szellemi válságban van. Jobb híján elfogadja Amerika és a liberalizmus szellemi és politikai fogságát.

Az emberek ezt mindenütt Európában látják és kezdik felemelni szavukat a migráció, a háború, az önpusztítás ellen. Az elégedetlen tömegek azonban még nem váltak a tőkét elsöpörni képes erővé.

Hazánkat a világban sokan a nyugalom szigetének tartják, és tény, hogy a kormány 2010 óta képes volt fenntartani a belső stabilitást. Ehhez sajátos egyensúlyt teremtettek a tőke elvárásai és a néptömegek igényei között. Némileg korlátozták a tőkét és sokféle szociális juttatást adtak a tömegeknek. Ez a taktika átsegítette az országot a covidon is, a gazdasági válságon is.

A pénz azonban fogytán van, és a nagytőke is kezdte benyújtani a számlát. A benzin árát például csak átmenetileg sikerült alacsonyabb szinten tartani. A nagytőke nyomására megszüntették az árstopot és szabad utat engedtek az áremelkedésnek. A pénzvilág egyre inkább korlátozni akarja a piaci folyamatokba való állami beavatkozást. Enélkül viszont nehéz fenntartani a lakosságot segítő szociálpolitikát. Magyarán mondva, készülünk fel arra, hogy az egyensúly megbillen és az elégedetlenség az utcára viszi az embereket.

A kormány az idén is óriási küzdelmet folytatott a külpolitikai egyensúlyért. Igyekezett megvédeni a nemzeti függetlenséget és megakadályozni, hogy az EU és a NATO a nemzeti érdekekkel ellentétes akciókba rántsa bele az országot.

Sok minden sikerült, de sok minden nem. Magyarország látványosan a militarizálódás útjára lépett. Milliárdok mennek a hadseregbe, hadiüzemek tömkelege épül, külpolitikai kalandokra vállalkozik a kormány Afrikában, a Balkánon, másutt. Folyik az ország felkészítése egy háborúra, de nem kötik a nép orrára, hogy ki ellen kellene a hazát megvédeni.

Tovább folytatódott a belpolitikai vallásháború. Elhitték az emberekkel, hogy csak két választás van: vagy kormánypártok, vagy a liberális ellenzék. Elszigetelnek mindenkit, aki harmadik utat, vagy netán a kapitalizmustól eltérő más megoldást kínál.

Ilyen viharos politikai tengerben kellett a Munkáspárt létét és önállóságát megőrizni. Vállaltuk, hogy fellépünk a háború ellen. Elítéltük a liberálisok EU- és Amerika-barátságát, ami belesodorhatná Magyarországot egy Oroszország elleni háborúba. De bíraltuk a kormány következetlenségeit, a NATO-nak és Amerikának tett engedményeket, az állami vezetők kétarcúságát.

Kiálltunk a stabilitás védelme mellett, de jeleztük, hogy a nagytőkének tett engedmények aláásák a stabilitást. A világhelyzet változásai, az EU összeomlása, a háború világháborúvá válása, a migráció fordulatot hozhatnak a mi helyzetünkben is. Feladatunknak tartottuk megmutatni, hogy a bajokat a kapitalizmus okozza, és a megoldást egy olyan világ jelentené, ami nem a pénz uralmára, hanem az emberek érdekeire épül.

Párttagságunk megértette az új helyzetet és támogatásáról biztosította a párt vezetését. Vállalták a nem könnyű utcai akciókat, a háborúellenes megmozdulásokat. Adományokkal segítették a párt működését. Ószinte köszönet és tisztelet a Munkáspárt minden tagjának!

Határozottan felvetettük a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom megújításának szükségességét. A világ radikális változásai megkövetelik, hogy korszerű és fenntartható megoldásokat mutassunk fel a tőkés válság leküzdésére, gyorsá, életszerűvé tegyük a pártjaink együttműködését.

Egyre többen értik, hogy változásra van szükség. A kínai sajátosságú szocializmus eredményei, a marxizmus alkotó továbbfejlesztése Kínában ösztönző erővel hat és olyan szellemi hullámokat indít el, amelyek segíthetik az európai szocializmus megújulását is.

Na, de nem szaladjunk nagyon előre! Ünnepezzük meg a Munkáspárt születésnapját, legyünk büszkék arra, hogy élünk és dolgozunk! A jövő évi választásokon mutassuk meg az embereknek, hogy mi itt vagyunk, mi ő mellettük vagyunk. Örülünk, ha valami jól sikerül Magyarországon, de mi nem jobb kapitalizmust akarunk, hanem az emberek közösségi társadalmát, szocializmust.

Legyen szép az ünnepük, boldog karácsonyt, sok örömet, békét és jó egészséget!

Amerika háborút akart, háborút akar ma is, holnap is

„Szövetségeseinkkel és partnereinkkel együtt folytatjuk Ukrajna megsegítését azzal a céllal, hogy kiűzzék az orosz erőket. Olyan jövőbeni erőt építünk fel, amely a következő években elrettentheti az orosz agressziót” – nyilatkozta Austin amerikai hadügyminiszter arról, hogy az ukrán hadiipart akarják felfejleszteni.

USA: Ha nem lesznek palesztinok, nem kell önálló palesztin állam sem

Az Egyesült Államok megvétózta az ENSZ Biztonsági Tanácsának az Egyesült Arab Emírségek által benyújtott határozatát, amely azonnali tűzszünetre szólított fel a Gázai övezetben. Mi sem bizonyítja ennél jobban az USA és Izrael „békeszándékát”. Addig kell lőni a palesztinokat, amíg egy is van belőlük. Ha nem lesznek palesztinok, fel sem merül az önálló palesztin állam gondolata. Egyszerű, mint a karikacsapás, vagy mint egy atombomba.

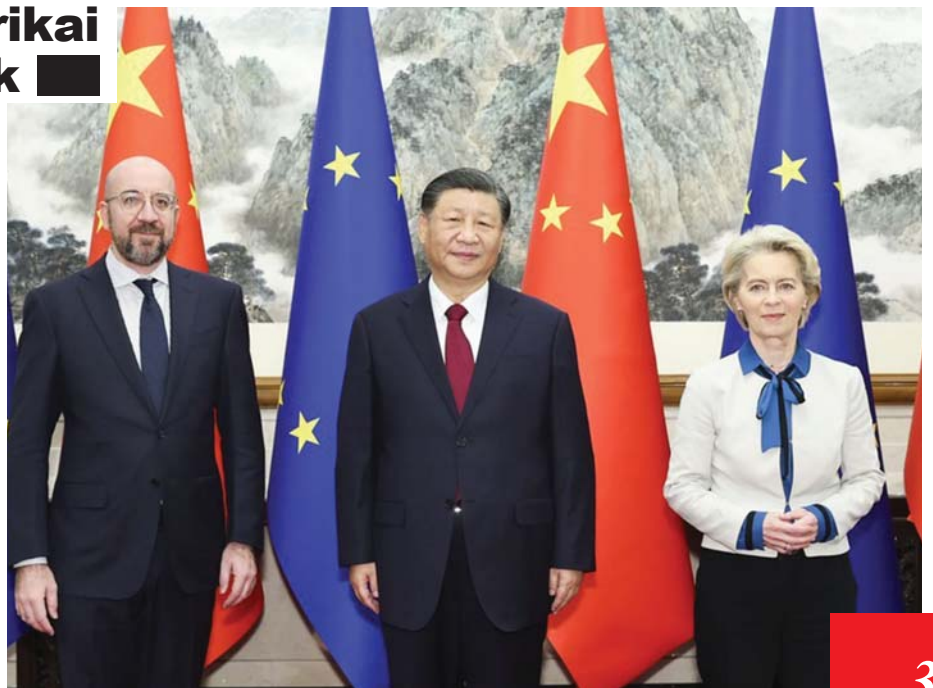
Putyint ismét a Kremlbe!

Vlagyimir Putyin orosz elnök bejelentette, hogy indul a jövő évi elnökválasztásokon. A közvélemény-kutatások szerint az orosz társadalom 80 százaléka Putyint támogatja. Létrehozták az elnök újraválasztását segítő „Putyin-csapatot” is, amelyben neves közéleti személyiségek vesznek részt.

Az EU vezetői amerikai kottából énekelnek

Charles Michel, az Európai Tanács elnöke és Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke Pekingben tárgyaltak Kína első számú vezetőivel, Hszi Csin-ping elnökkel és Li Csiang miniszterelnökkel. Hszi elnök azt húzta alá, hogy Kína és az EU a világpolitika két stratégiai szereplője, és a jövő fejlődési lehetőségeit kell szem előtt tartani. Az EU vezetői gazdasági engedményeket akartak kicsikarni, és azt, hogy Kína az ukrán „béketervet” támogassa, azaz szálljon szembe Oroszországgal. Az EU vezetői még mindig nem az európai népek érdekeit tartják szem előtt, hanem az USA érdekeit szolgálják ki.

Már csak erre képes az MSZP

„Az MSZP elsőként csatlakozott az aHang és az Egységes Diákközpont kezdeményezéséhez, és irodáink közül több mint 80-at megnyitottunk, hogy bárki leadhassa a kitöltetlen választási propaganda-kérdőíveket” – jelentette be Kunhalmi Ágnes, az MSZP társelnöke. Nos, egy buta akcióhoz való csatlakozás senkit sem tesz okosabbá, még az MSZP-t sem. Már csak erre képes az MSZP.

Miért kell a magyar népet folyamatosan hülyíteni?

Jó hírt közölt a magyar honvédelmi miniszter. Megérkezett az első szupi német harckocsi. 2025-ig állítólag 44 darabot kapunk belőle. Most viszont egy egész darab van. Vigyázzunk rá, mint a szemünk fényére! „A harckocsit kimondottan a Magyar Honvédség igényeinek megfelelően gyártották” – mondta a miniszter. Érdekes, hogy miben különbözik a német katona és a magyar katona igénye. A harckocsit persze már felajánlották a NATO részére, bár nem tudni, hogy ezzel az eggyel most mit kezdenének. Csak egy kérdés marad: miért kell a magyar népet folyamatosan hülyíteni?

Meddig ér a mézesmadzag?

Átalakul a kormány szerkezete. Hivatalosan is Nagy Márton lesz a gazdaságpolitika irányítója. A mostani Orbán-kormányban kezdettől fogva részt vettek a nagytőke képviselői, ami korábban nem volt jellemző. Nagy Márton kinevezése jelzi, hogy a nagytőke érdekei határozzák meg a magyar gazdaságpolitikát. Kérdés: meddig lehet tartani az összhangot a kormány szociálpolitikai tervei és a nagytőke követeléselei között? Más szóval: meddig ér a mézesmadzag?

Vigyázz, hazudik az MSZP!

Vigyázz, hazudik az MSZP! Semmilyen rendszerváltást sem akarnak. Rendszerváltás 1990-ben volt, amikor a szocializmust megbuktatták és helyette bevezették a pénz, a tőke uralmát, a kapitalizmust. Pont az MSZP közreműködésével. Az MSZP nem akarja a tőkés rendszert leváltani. Ők a kormányt akarják leváltani. Továbbra se a dolgozók érdeke a fontos, hanem a milliárdosoké.

Elég Karácsonyból! Elég Dobrevből!

Karácsony Gergely elment a Dobrev-féle „árnyékkormány” ülésére. Nem helyes és tisztességtelen. Karácsony nem magánembereként, nem pártvezérként volt ott, hanem Budapest főpolgármestereként. Az „árnyékkormány” nem közjogi intézmény, hanem egy ellenzéki csoportosulás. A főpolgármester dolga a város tisztességes és szakszerű irányítása, és nem az, hogy bratyizzon a kormányt támadó ellenzéki csoportokkal.

Boldog Hanukát!

Elérkezett Hanuka ünnepe. A mécses nyolc napon át fénnel tölti be az otthonokat, reménységet ad sok embernek. A Magyar Munkáspárt Boldog Hanukát kíván a magyarországi zsidóhitközségek minden tagjának, békét és jólétet a magyarországi zsidóságnak.

Szolidaritás a KNDK-val

2011 december 17-én hunyt el Kim Dzsongil, a Koreai Munkapárt és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság vezetője. Kim Irszen halála óta 1997-től állt az ország élén. Vezetése alatt a KNDK átvészelte a kelet-euró-

pai szocialista rendszerek összeomlásának következményeit, ellenállt az USA folyamatos katonai fenyegetésének és beavatkozási kísérleteinek. Vezetése alatt a KNDK nukleáris hatalom lett, saját rakétaerővel. Sikerült előrelépnie a két Korea közötti kapcsolatok fejlesztésében. Sikeres együttműködést alakított ki mind Oroszországgal, mind Kínával. Kim Dzsongilt mind a mai napig nagy tisztelet övezi a KNDK-ban. Az évfordulón Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke levélben köszöntötte Kim Dzsong Unt, a Koreai Munkapárt főtitkárát, államelnököt. Hangsúlyozta: a Munkáspárt szolidáris a koreai néppel a függetlenségért és a szocializmusért vívott harcban.

Budafokon megnyílt a „Múlt tisztelete” kiállítás

December 8-án megnyílt a Mészáros László Képzőművészeti Baráti Kör, a „MÚLT TISZTELETE” kiállítása a Magdolna udvarban. A kiállítás tematikus célja: bemutatni a Budafok-Promontor térség speciális élettereit, – a ma már felfoghatatlan – a földbe-sziklába ásott „barlanglakás” életet. A kiállítást Garbóci László helytörténész nyitotta meg. A rendezvényen részt vett a térség munkáspárti vezetője, Benyovszky Gábor, az Országos Elnökség tagja.

Szob: a hideg sem akadály

A hideg időben is folytatódnak a kitelepülések. Szobon is gyűjtötték a támogatói aláírókat, magyarázták az embereknek a háború veszélyeit.

A jövő a szocializmusé

13. Szocializmus Világforum Pekingben

Kína víziója az emberiség jövőbeni együttműködéséről, a kommunizmus marxi felfogásának mai értelmezése és fejlesztése, a kommunista mozgalom mai feladatai. Röviden így foglalható össze annak a tanácskozásnak a tartalma, amelyet a Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) rendezett november végén Pekingben.

A tanácskozás a 13. Szocializmus Világforum elnevezést viselte, és folytatása volt a covid idején megszakadt folyamatnak. A világ 37 országából 80 kommunista pártvezető, marxista kutató és diplomata jött össze, hogy megvitassák a szocializmus mai helyzetét, különös tekintettel a kínai sajátosságú szocializmus hozzájárulásáról a marxizmus fejlődéséhez és az emberiség haladásához.

A tanácskozás kiemelt külföldi előadói között szerepelt Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke. Mintegy hetven ismert kínai marxista tudós, közgazdász, filozófus és vezető pártmunkás is jelen volt.

Gao Xiang, a CASS elnöke hangsúlyozta, hogy az emberiség jövőbeni együttéléséről kialakított kínai koncepció a világ népeinek olyan viszonyát akarja, amely az egyenlőségre, a nyíltságra, a békére épül. A mai kínai felfogás ötvözi a marxizmus alapvető elveit a hagyományos kínai kultúra értékeivel. Abból indul ki, hogy az emberiség közös érdeke az, hogy a népek békében és jólétben éljenek.

Guo Yezhou, a Kínai KP Központi Bizottságának Külügyi Igazgatóságának miniszterhelyettese elmondta, hogy a Hszi Csin-ping főtitkár által javasolt „három globális kezdeményezés”, az emberiség sorsközössége felépítésének koncepciója. Ha az emberiség nem akarja önmagát háborúkkal elpusztítani a fejlődésre, a biztonságra, a civilizáció megőrzésére kell koncentrálni.

Huang Yibing, a Párttörténelmi és Irodalomtudományi Központi Intézet alelnöke rámutatott, hogy az emberiség jövője csak úgy képzelhető el, ha megőrizzük történelmi értékeinket és új gondolatokkal gazdagítjuk a világot. Új módszerekre és intézményekre van szükség a nemzetközi kapcsolatokban. A kommunista pártoknak élen kell járniuk az innovációban, és korszerű, megvalósítható koncepciót kell felmutatniuk arra, hogy az emberiség hogyan kerülhet ki a tő-

kés válság csapdájából.

Zhang Donggang, a kínai Renmin Egyetem Pártbizottságának titkára rámutatott, hogy az Övezet és Út kezdeményezés és a „három globális kezdeményezés” elmélyítette a világtörténelem marxista elméletét, történelmi és intellektuális önbizalommal erősíti a pártokat az emberi civilizáció új formáinak keresésében.

Li Shenming, a Kínai Társadalomtudományi Akadémia volt alelnöke és a Világszocializmus Kutatóközpont igazgatója rámutatott, hogy a világ, a történelem változásai eddig ismeretlen új módokon bontakoznak ki, de az emberiség jövőjét végül is az emberek vágyai és általános tendenciák határozzák meg. A kínai sajátosságú szocializmus, a kínai modernizáció ehhez a folyamathoz ad óriási segítséget és biztatást.

Zhang Wei, a Fudan Egyetem Kínai Tanulmányok Intézetének dékánja kifejtette, hogy a 18. és 19. században a világ vezető országainak lakossága néhány tízmillió volt. A 20. században felemelkedő országok második csoportja, mint például az Egyesült Államok és Japán már több százmillió lakosú volt.

Kína lakossága ma 1,4 milliárd. Az elmúlt három évtized politikai, gazdasági és társadalmi fejlődése alapján Kína elérte azt, hogy „a négy ipari forradalmat egybe integrálta.”

Kína szupernagyságú szocialista ország. Leküzdötte a „periféria-központ” függőségi rendszert. Ez Kínát a fejlett országok legnagyobb kereskedelmi, technológiai és pénzügyi partnerévé tette, ezzel örökre megváltoztatva Kínát és a világot.

Biztosra vehető, hogy az Egyesült Államok elveszíti az általa indított kínai-amerikai kereskedelmi és technológiai háborút. A kínai sajátosságú szocializmus sikere az egész külvilágot érinti. Sok ország felismerete, hogy az „emberközpontú” társadalom jobb, mint a „szavazatközpontú”; a „kiválasztás + választás” rendszere jobb, mint egyedül a választásokra támaszkodni; a vegyes gazdasági modell jobb, mint a neoliberais modell, a win-win (mindenki nyer) globalizáció jobb, mint a nulla végösszegű globalizáció.

Zhang Weiwei aláhúzta, hogy a világ belépett a „poszt-nyugati korszakba”, a „poszt-amerikai korszakba” és „az ébredés új korszakába”, ami nem azt jelenti, hogy az Egyesült Államok és a Nyugat nem fontos, de azt mutatja, hogy az Egyesült Államok és a Nyugat már nem képviseli a történelmi haladás irányát.

Egy ilyen korszakban Kínának vállalnia kell a szocialista globális hatalom felelősségét, és együtt kell működnie a globális Dél országaival és a BRICS-országokkal, hogy aktívan megváltoztassák a fennálló, rendkívül tisztességtelen egypólusú nemzetközi rendet.

Mit jelent a kínai sajátosságú szocializmus koncepciója? Az igazságot a tények alapján állapítjuk meg, középpontban az ember áll, széleskörű társadalmi konzultációra és összefogásra épül.

Joshua Luis Centella, a Spanyol Kommunista Párt elnöke elismerte, hogy az összetett és ingatag nemzetközi helyzet közepette fontos közös jövőt építeni az emberiség számára. Kiemelte, hogy Kína által javasolt kezdeményezések, köztük az Egy övezet és Egy út kezdeményezés, a Globális fejlesztési kezdeményezés, a Globális biztonsági kezdeményezés és a Globális civilizációs kezdeményezés nagyban hozzájárulnak egy jobb nemzetközi közösség építéséhez.

Shah Alam, a Bangladesi Kommunista Párt elnöke elmondta, Kína arra törekszik, hogy az emberek és az emberiség javát szolgálja a tudomány és a technológia hihetetlen fejlődésével. Kína kezdeményezései megszabadítják a fejlődő országokat a világgazdasági és politikai nyomástól.

Alberto Lombardo, a Kommunista Párt (Olaszország) főtitkára elmondta, hogy az önjelölt „demokráciák” által az állítólagos „autokráciák” ellen indított keresztes hadjárat súlyos veszélyt jelent a stabilitásra és a haladásra. „A kínai vezetés körütekintő és előrelá-

tó politikája ma minden korábbinál nagyobb stabilizáló szerepet játszik.”

Irina Santestevan, az argentin Felszabadítási Párt elnöke szerint óriási egyenlőtlenség van a hegemon országok és a harmadik világ országai között. Csak a szocializmus emelheti ki az emberiséget a szegénységből és az egyenlőtlenségből, és Kína rendkívüli példát mutatott a világnak.

Robert Griffiths, a Brit Kommunista Párt főtitkára úgy vélte, hogy a Kína által javasolt Övezet és Út kezdeményezés egy új típusú modernizáció, amely a fejlődő országokat a globális gazdaságban való előnyösebb részvételhez juttatja.

Liisa Marjatta Taskinen, a Finn KP elnöke hangsúlyozta, hogy az emberiség közös jövője nem alapulhat a militarizmuson és a növekvő feszültségeken. Szorgalmazta a demokrácia, a diplomácia és a békés párbeszéd megteremtését a különböző országok és az ott élő népek között.

Thürmer Gyula elmondta, hogy Európa a marxizmus bölcsője. Európa látta az első szocialista forradalmakat és a szocialista államokat. Most az európai szocialista-kommunista mozgalom keresi a helyét. A mozgalom megosztott. A felek gyakorlatilag minden fő kérdésben eltérő véleményen vannak. De az európai szocializmus mégis él.

Megújulásra, átszervezésre, modernizációra van szükség. Olyan programot kell bemutatnunk, amely kifejezi országaink nemzeti jellemzőit. Meg kell védenünk nemzeteink szuverenitását, nyelvét és hagyományait.

A kínai sajátosságú szocializmus segíti a küzdelmünket, elmélyíti a szocializmusba vetett hitünket, és további küzdelemre ösztönöz minket.

Évtizedek óta a szocialista gondolkodás fejlődése Európában elszakadt, sőt szinte elszigetelődött a kínai szocialista gondolkodástól. El kell ismernünk a múlt hibáit. Ki kell használnunk a szocialista gondolkodás párhuzamos fejlődésének előnyeit Kínában és Európában. Ez nagy szellemi és elméleti tartalékunk – emelte ki a Munkáspárt elnöke.

Egy nagy proletárforradalmár emlékére

A jövőt, sőt már a múlt is egyre inkább Kína fejlődése határozza meg. Tanulmányozzuk a szocialista Kína jelenét, találgatjuk a jövőt. De vajon elgondolkodunk-e azon, hogy honnan jön a kínai sajátosságú szocializmus.

Hszi Csin-ping, a Kínai KP főtitkára a párt 100. születésnapján mondta: „Az előttünk álló úton továbbra is érvényesítenünk kell a marxizmus-leninizmust, Mao Ce-tung gondolatait, Teng Hsziao-ping elméletét, a Három Képviselőt, a Fejlődés Tudományos Felfogását, az Új Korszak Kínai Sajátosságú Szocializmusának Gondolatát.”

130 esztendeje, 1893. december 26-án született Mao Ce-tung, a XX. századi kínai és az egyetemes munkásmozgalom egyik legkiemelkedőbb egyénisége, korának egyik legnagyobb hatású politikusa, a Kínai Kommunista Párt és a Kínai Népköztársaság vezetője.

Marxizmus Kínában vagy kínai marxizmus

A Kínai Kommunista Párt mai programja a kínai sajátosságú szocializmus felépítése. Kína 1989-ben elkerülte a kelet-európai szocialista országok sorsát, megvédték a szocialista társadalmat. A Kínai Népköztársaság világraszóló gazdasági és politikai sikereket ért el az elmúlt három évtizedben. E sikerek egyik tényezője a kínai sajátosságú szocializmus gyakorlata.

A marxizmus Németországban született, és Oroszországon keresztül érkezett Kínába – hangsúlyozzák a kínai szakemberek. És igazuk is van. Az európai kapitalizmus más volt, mint Kína, amely XX. század első évtizedeiben félféudális és félgymarmati ország volt. „Több millió ipari munkás meg több százmillió paraszt és kézműves él egymás mellett” – írta Mao. Nyilvánvaló, hogy a marxizmus tételeit nem lehetett ugyanolyan módon alkalmazni, mint ahogyan ez Európában történt.

Mao az, aki kimondta: a marxizmust-leninizmust le kell fordítani, és a konkrét nemzeti viszonyok között kell alkalmazni, figyelembe véve Kína történelmi előzményeit. „Le kell vonnunk a tanulságokat múltunkból, Konfuciusztól egész Szun Jat-szenig, birtokunkba kell venni ezeket az értékeket. ...A kommunizták egy nemzetközi tanítás, a marxizmus hívei, de a marxizmust csak úgy tudjuk átültetni az életbe, ha figyelembe vesszük országunk konkrét sajátosságait” – írta 1938-ban. Ekkor már vitá-

ban állt a Komintern vezetőivel, akik ragaszkodtak saját, Moszkvában kidolgozott tételeikhez, és természetesen a kínai pártban is sokan voltak, akik minden kritika nélkül Moszkvára hallgattak. Nekik szóltak Mao szavai: „*Ne pazaroljuk a drága időt üres, elvont fecsegésre! Lomtárba a dogmatizmussal! Sajátítsuk el a friss, eleven kínai stílust, kínai formát, melyet szívesen lát és örömmel fogad a kínai nép.*”

A marxizmus-leninizmus és a nemzeti sajátosságok viszonya mind a mai napig a kommunista mozgalom egyik alapvető kérdése. Mi magunk is emlékezhetünk arra, hogy mennyi hiba forrása volt az, hogy az 1950-es években a marxizmust a Szovjetunióban bevált modellek alapján alkalmazták Magyarországon. De szélesebb értelemben is igaz. Gondoljunk csak bele! Ha Sztálin a második világháború után elfogadja a nemzeti sajátosság elvét, akkor nem veszik össze Titóval, nem az imperializmus láncos kutyájának tekinti, hanem szövetségesnek. Ha Hruscsov 1956 után komolyan veszi a nemzeti út lehetőségét, Kínát szövetségesként maga mellett tudhatta volna.

A kérdésnek azonban van másik oldala is: egyes pártok a nemzeti sajátosságokat manapság is úgy értelmezik, hogy azok felülírják a marxizmus általános szabályait. Ebbe a hibába estek az eurókomunista pártok is, köztük a francia, az olasz, a spanyol párt. Nagy árat fizettek érte. Ne feledjük! Mao sohasem mondta, hogy a kínai sajátosságok megváltoztatják a szocializmus általános törvényszerűségeit. Mao a marxizmus-leninizmus kínai alkalmazásáról beszélt, és soha sem kínai marxizmusról.

Valóság és gyakorlat

„*Ha ismerni akarod a forradalom elméletét és módszereit, részt kell venned benne*” – írta Mao „A gyakorlatról” című munkájában még 1937-ben. Mao azt vallotta, hogy nem az elmélet alapján kell a valóságot megítélni, hanem az elméletet kell a valósághoz igazítani. Sohasem tulajdonította magának a tétel szerzői jogát. „*Marx, Engels, Lenin és Sztálin arra tanítanak bennünket, hogy lelkiismeretesen tanulmányozzuk a helyzetet, és az objektív valóságból, ne pedig szubjektív óhajokból induljunk ki. Sok elvtársunk mégis ezzel az elvvel ellentétben cselekszik*” – mondta 1941-ben.

A kommunista mozgalom számtalanszor esett abba a hibába, hogy a politika elszakadt a valóságtól. Vajon a kádári MSZMP vezetése helyesen értékelte az 1970-80-as években, hogy Magyarországon már olyannyira előrehaladt a szocializmus építése, hogy nem lehetséges a kapitalista restauráció?

Mao sem volt mindig következetes. 1956 után úgy érezte, hogy fel kell gyorsítani a szocializmus építését. A következtetést abból vonta le, hogy 1956-ban ellenforradalmi események rázták meg Lengyelországot és Magyarországot is. A Nagy Ugrás politikája azonban figyelmen kívül hagyta a gazdasági fejlődés törvényszerűségeit. A szocialista nagyipar megteremtésének költséges és időigényes munkáját nem lehet azzal kiváltani, hogy minden faluba telepítenek egy kis acélkohót.

Együtt lehet-e működni a tőkés erőkkel?

„*Annak idején nemzeti egységfrontot hoztunk létre a burzsoáziával, majd az egységfront felbomlása után súlyos*

fegyveres harcot vívtunk a nagyburzsoáziával és szövetségeseivel. Az utóbbi három évben újra nemzeti egységfrontban vagyunk a burzsoáziával. ...Olyan történelmi sajátosság ez, amely a gyarmatok és a félgymarmatok forradalmának fejlődését jellemzi, és amellyel nem találkoztunk egyetlen tőkés ország forradalmának történetében sem” – magyarázta Mao a párt politikáját 1939-ben.

S valóban 1924-27 között a Kínai KP együttműködött a Csang Kaj-sek vezette Kuomintang párttal, amely a kínai nagytőkéseket képviselte. De ennek volt konkrét és adott időre szóló tartalma. Egyrészt, felléptek a külső beavatkozás ellen, másrészt küzdöttek a Kína különböző részeit ellenőrzésük alatt tartó fegyveres kiskirályokkal. 1935-től újra együttműködtek, de ennek tartalma a japánok ellen vívott felszabadító háború volt. Mao ugyanakkor mondott egy zseniális gondolatot, amelyről oly gyakran megfélekeznek: *„pártunk a burzsoáziával kötött szövetség és a burzsoázia ellen egyidejűleg folytatott harc viszonyai között fejlődik.”* Vagyis egyes kérdésekben együttműködés, miközben globális kérdésekben harc.

Az 1920-as és 1930-as években is voltak kínai kommunisták, akik illúziókba ringatták magukat, akik úgy vélték, hogy a nemzeti tőkésosztállyal hosszantartó együttműködés lehetséges. A kínai nemzeti tőkésosztály ezt sohasem akarta, és abban a pillanatban, amikor a közös veszély elhárult, a kommunisták ellen fordultak.

Ma vannak kísérletek arra, hogy Mao tételét a nemzeti tőkésosztállyal való együttműködésről kiterjeszszék a mai időkre, a szocializmus építésének időszakára. Ez azonban egyenlő Mao eszméinek megerősökölésével, lévén, hogy soha nem értelmezte így tételét.

„Szélesítsük pártunk sorait, de ne engedjük be egyetlen gazembert sem!”

A Kínai Kommunista Párt – hasonlóan a világ sok más kommunista pártjához – az orosz bolsevik párt mintájára, a Komintern kezdeményezésére jött létre, és mint a nagy nemzetközi proletárközösség, a Komintern nemzeti tagozata működött. Mao volt az, aki a lenini tanításokat alapul véve kidolgozta a kínai viszonyoknak megfelelő pártépítési stratégiát. Ennek számos eleme ma is igaz, és ma is működik.

A párt építésében a tagság ideológiai nevelése a legfontosabb – tanította. A párttagoknak érteniük kell, hogy merre megy a párt, ki az ellenség és ki a barát. A pártépítésnek helyes politikai irányvonalra kell támaszkodnia. „A párt vezető szerveinek érteniük kell ahhoz, hogy bármely kérdésben megtalálják a helyes megoldást” – írta 1929-ben.

Mao a pártszervezés alapjának a demokratikus centralizmust tartotta. *„A pártfegyelem egyik alapja az, hogy a kisebbség aláveti magát a többségnek”* – írta. Fontosnak tartotta, hogy a pártnak helyes munkastílusa legyen. *„Feszült figyelemmel kell kísérnünk a néptömegek mindennapi életének valamennyi kérdését...ha a nép életének igazi szervezőivé válunk a néptömegek egy emberként tömörülnek majd körülöttünk.”* Ezek Mao szavai, és vitathatatlanul igazak ma is.

Mao azt vallotta, hogy a párt sikere a káderek helyes kiválasztásától függ. *„Olyan pártkáderekre és vezetőkre van szükség, akik elsajátítják a marxizmust-leninizmust, akik széles politikai látókörrel rendelkeznek, akik tudnak dolgozni, akik önfeláldozóak, akik képesek arra, hogy önállóan oldják meg a kérdéseket, akik nem ingadoznak a nehéz helyzetekben”* – hangsúlyozta. Mao a kínai forradal-

márok első nemzedékének vezetője volt. E nemzedékhez tartoztak a kínai és az egyetemes munkásmozgalom olyan kiemelkedő egyéniségei, mint Csou En-laj, Mao közvetlen harcostársa, évtizedeken át a népi Kína miniszterelnöke.

A nemzedékhez tartozott Liu Sao-csi, a kínai párt teoretikusa, később a Kínai Népköztársaság elnöke, Csou Te, a polgárháború legkiemelkedőbb katonai vezetője, későbbi köztársasági elnök, de a nálunk kevésbé ismert Csen jun, aki az 1950-es években miniszterelnök-helyettesként a kínai atomprogramért is felelt. Később a Teng Hsziao-ping által meghirdetett „reform és nyitás” politika támogatója volt.

Mao tudta, hogy a párt a hatalomban nagy kísértéseknek van kitéve. Emlékeztetéseket a szavai: *„Bátran szélesítsük pártunk sorait, de ne engedjük be egyetlen gazembert sem!”* Majd hozzátette: *„A hatalmi szervezetben dolgozó kommunista a munkájában legyen a becsületesség mintaképe, ne tűrje a sógorság-komaságot, dolgozzék többet, mint mások, érje be kisebb fizetéssel, mint a többiek.”* Ugye, milyen jó lett volna, ha ezt mindenki betartja Kínában is, Magyarországon is, másutt is?

Kinek volt igaza, Maónak vagy Hruscsovna?

Mao nehezen élte meg 1956-ot. 1956 februárjában ülésezett a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. Kongresszusa, amely alapvetően megváltoztatta az SZKP politikáját. Három évvel Sztálin halála után az új vezető, Nyikita Hruscsov Sztálint bűnösnek kiáltotta ki, bevezette a sztálinizmus fogalmát, amelyet addig még a polgári politológusok sem használtak. Sztálin bírálata, és főleg bűnössé nyilvánítása, amint ezt az azóta nyilvánosságra hozott dokumentumok mutatják, sok tekintetben megalapozatlan volt, s rendkívül nagy kárt okozott a kommunista mozgalomnak.

Mao nagyra tartotta Sztálint, noha viszonyuk nem volt ellentmondásmentes. Mao és a kínai párt nem fogadta el Hruscsov értékelését. Úgy vélték, hogy az ilyen hozzáállás semmisé teszi a hősi múltat, megtöri a mozgalom gerincét. Gorbacsov a glasznoszty meghirdetésével később ugyanezt követi el.

Mao úgy értékelte, hogy az SZKP XX. Kongresszusa letért a marxizmus-leninizmus útjáról. A kongresszus meghirdette, hogy a tőkés és szocialista országok hosszú időn keresztül fognak „egymás mellett békésen létezni”, és a békés verseny dönti el, hogy ki a jobb. Ez a békés egymás mellett élés lenini elvének feladása volt. Lenin harcnak tekintette a két világrendszer viszonyát, amelyben lehetnek békés időszakok is. A hidegháború, és az 1990-es rendszerváltások világosan bizonyítják, hogy Leninnek és Maónak volt igaza. A tőke erői soha sem adták fel azt a szándékukat, hogy leszámoljanak a szocialista országokkal.

Mao nem fogadta el a XX. Kongresszus más tételét sem. Az SZKP kimondta, hogy lehetséges a kommunista és a szociáldemokraták hosszú távú együttműködése, és a kommunista pártok képesek a kapitalizmust parlamenti úton legyőzni. Ez a tétel ellentmondott az orosz és a kínai tapasztalatoknak is. 1917-ben fegyveres felkelés útján győzött a forradalom, amelyet hosszú polgárháborúban kellett megvédeni. A kínai kommunisták évtizedeken át folytatták a véres polgárháborút Csang Kaj-sek tőkés erői ellen, amíg 1949-ben megteremtették a szocialista Kínát. Az elmúlt évtizedek is sajnálatosan azt bizonyították, hogy az SZKP XX. Kongresszusának tételai hibásak voltak.

A Kínai KP 1956 utáni politikáját sokan hajlamosak úgy értelmezni, mint Mao és Hruscsov személyes vitáját. Mások abban látják a konfliktus okát, hogy a szovjet vezetés nem támogatta Kína szándékát az önálló kínai nukleáris katonai erő megteremtésére. A kínai vezetés a koreai háború tapasztalatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy Kína nem lesz képes megvívni egy eljövendő háborút, ha nem rendelkezik a legkorszerűbb eszközökkel, beleértve az atomfegyvert is. A szovjet vezetés ellenezte ezt, részben, mert ragaszkodtak ahhoz, hogy egy atomerő legyen a szocialista országok felett, és az szovjet kézben legyen, részben az amerikaiaknak akarták bizonygatni, hogy komolyan veszik a „békés egymás mellett élest.” A szovjet vezetés ellenkezése ellenére Kína rendkívüli erőfeszítések árán létrehozta a kínai atombombát, és 1964. október 16-án sor került az első kísérleti robbantásra. Talán a sors iróniája, hogy két nappal előtte, 1964. október 14-én minden tiszttségéből felmentették Nyikita Hruscsovot.

Mindez tehát igaz, de Mao és Hruscsov, a kínai és a szovjet párt vitája mögött a szocializmusról vallott eltérő felfogás volt. A kínai kulturális forradalom tragikus eseményei elhalványítják Mao érdemeit ebben a vitában, de az azóta végbement fejlemények fényében bátran mondhatjuk: Mao elnöknek volt igaza.

Van-e osztályharc a szocializmus viszonyai között?

Ott hagytuk abba, hogy Mao nehezen élte meg az 1956-os esztendőt. Az 1956-os kísérletek a szocializmus megdöntésére Magyarországon és Lengyelországban arra a következtetésre készítették Maot, hogy ébernek kell lenni, és fokozni kell a harcot a szocializmus ellenségeivel szemben. Az európai események jelezték, hogy mind az egyes országokon belül, mind nemzetközi téren jelentős erők lépnek fel a szocialista rend ellen. Levonta azt a következtetést is, hogy a lenini tétéleket elutasító szovjet vezetésre nem számíthat, és Kínának a kínai sajátosságú szocializmus útját kell járni.

„A kulturális forradalom, mely 1966 májusától 1976 októberéig tartott, a Kínai Népköztársaság megalakítása óta a legnagyobb visszaesést és a párt, az állam és nép által elszenvedett legnagyobb veszteségeket okozta. A kulturális forradalom kezdeményezője Mao Ce-tung elvtárs volt” – olvashatjuk a Kínai KP Központi Bizottságának 1981. júniusában elfogadott és máig érvényes értékelésében.

A kulturális forradalom koncepciója abból indult ki, hogy a társadalomban vannak jobboldali, revizionista, ellenséges elemek, amelyek a szocialista rendet veszélyeztetik. Mao és a kulturális forradalom vezetői úgy vélték, hogy ezek az erők különösen erősek az értelmiségben, és behatoltak a párt és állami vezetésbe. A kulturális forradalom ezért arra irányult, hogy országos méretekben leszámoljon velük.

A kulturális forradalom nyilvánvalóan eltúlzott és hibás reakció volt. Nyilvánvaló azonban az is, hogy az imperializmus erői a szocialista Kína felszámolására törekedtek. Az ENSZ Biztonsági Tanácsában 1971-ig nem a Kínai Népköztársaság, hanem Tajvan képviselte Kínát. 1965-ben az USA katonailag is beavatkozott a vietnami esemé-

nyekbe, és a vietnami háború egészen 1973-ig tartott. 1968-ban Csehszlovákiában ellenforradalmi lázadás tört ki, amelyet csak a szocialista országok fegyveres erőinek közös fellépése tudott elfojtani. Azt mondani, hogy nem volt osztályellenség, súlyos tévedés lenne.

S még valami. Mao szembekerült azzal a problémával, amellyel minden szocialista ország így vagy úgy, de szembesült. A szocialista forradalom győzelme után néhány évvel megjelentek új generációk. Az ő szüleik munkából vagy parasztból lettek értelmiségivé. Megjelenik egy új réteg, amelyet nem a forradalom előtti polgári rend szült, hanem maga a szocializmus, de kezdenek felmutatni olyan tulajdonságokat, amelyek korábban csak a polgári értelmiség sajátjai voltak. De ez még nem minden! Ez az új réteg kezdi kisajátítani az értelmiségi állásokat, beleértve a vezető tisztségeket is, kiszorítva onnan a munkást és a parasztot. A jugoszláv Milovan Djilas „Új osztály-a kommunista rendszer elemzése” címmel egész könyvet is írt a problémáról még 1957-ben. „A történelemben addig ismeretlen, új osztály jön létre” – írja. „Ez az új osztály, a bürokrácia, pontosabban a politikai bürokrácia.”

Természetesen a kapitalizmus is megszüli a maga politikai bürokráciáját. De ott a probléma jóval kisebb. Miért? Azért, mert az ottani új osztály nem szül a tőkés renddel szemben fellépő erőket. Az ő alapvető érdekeik azonosak. A szocializmusban létrejövő politikai bürokrácia előbb vagy utóbb odavezet, hogy képviselőik polgári életformát vesznek fel, és megjelenik az igény a jelentős gazdagodásra. Ez a gazdagodás azonban a szocializmus törvényeibe ütközik, így, ha érvényesíteni akarják érdekeiket, fel kell lépniük a szocializmus ellen. Ez a jelenség tapasztalható volt minden szocialista országban. Ezt tudta Mao Ce-tung is.

Kísérlet volt a kulturális forradalom ezeknek az erőknek a visszaszorítására? Egy kísérlet, amely tragikus túlkapaszkodásokhoz vezetett? Talán a jövő kutatásai erre is egyértelmű választ adnak. Tény, hogy a kulturális forradalom megváltoztatta Kína életét. Egyrészt, világossá tette, hogy Kína szocialista úton akar tovább haladni. Teng Hsziao-ping 1989-ben ezzel a háttérrel mer Gorbacsovnak nemet mondani, és nem mennek a peresztrojka útján. Másrészt, a kulturális forradalom nemcsak megrázta, de fel is rázta Kínát. Nagyon sok mindent elpusztítottak, ami érték volt, de nagyon sok minden olyan is eltűnt, amely akadály volt a fejlődésnek. Ebben a küzdelemben erősödik meg a pártvezetés második nemzedéke, melynek meghatározó alakja Teng Hsziao-ping. De itt van Csao Ce-jang, aki egy ideig a Kínai KP főtitkára vagy éppenséggel Csiang Cö-min, aki 1989-től 2002-ig vezette a kínai pártot.

A Kínai KP a Mao által kezdeményezett kulturális forradalmat – méreteit és időtartamát tekintve – példátlan hibának tekinti. De hozzáteszik: „Ezek a hibák egy nagy proletárforradalmár hibái voltak... Akkor is, amikor komoly hibákat követett el, arra biztatta a pártot, hogy tanulmányozzák Marx, Engels és Lenin műveit, és következetesen hitte, hogy az, amit tesz, megfelel a marxizmus követelményeinek.”

Fejezzük be Teng Hsziao-ping mai is érvényes gondolatával: „Amíg a szocializmus nem omlik össze Kínában, addig a szocializmus mindig élni fog a világban is.”

Liberális mocskok a mozikban

Ridley Scott Napóleon-filmjéről kendőzetlenül

Még véletlenül se nézzék meg az új Napóleon-filmet! Borzalmas, felháborító, undorító! A moziknak vissza kellene adniuk a jegy árát!

Pedig sokat ígérő nagyjelként harangozták be. Ridley Scott amerikai rendező csinálta a Gladiátor című filmet, amely méltán lett Oscar-díjas. A Bor, mámor, Provence című filmre is szívesen emlékezik vissza mindenki.

A Napóleon viszont egy technikailag tökéletesen kivitelezett liberális mocskok. Aki szereti a csatajeleneteket, most kiélvezheti magát. Igaz, hogy aznapra könnyen elmehet az étvágya, ha végignézi a lovak pusztulását, a felrobbant emberi maradványokat, a maguk teljes természetes valóságában.

De lehet, hogy manapság szex és erőszak nélkül nem lehet egy filmet eladni. A filmben mindkettőből van bőven. Napóleon, az európai és a világtörténelem egyik legnagyobb és legizgalmasabb egyénisége Scott filmjében egy szexőrült, aki minden idejét Joséphine szoknyája körül, vagy a film szerint inkább szoknyája alatt töltötte. Ebben a kategóriában is van bőven látnivaló, asztal alatt, ágyban, ruhában és ruha nélkül.

Szegény Joséphine a filmben már nem egy művelt arisztokrata asszony, aki a korzikai, tehát vidéki katonatisztet bevezeti a párizsi társaságba és a kultúra világába, hanem egy úri szajha. A valóságban Napóleon nem csak a testi örömeiért imádta feleségét, hanem az intellektuális értékeiért is.

A világtörténelem egyik legnagyobb hadvezére a filmben egy műveletlen senki, akit az erőszak vágya hajt az egyik csatából a másikba. A híres csaták hadművészeti jelentősége eltörlődik az állati és emberi hullahegyek látványa mellett. Ráadásul a film szerint Napóleon mai szóval élve háborús bűnös, aki százazrek haláláért felelős.

A film hemzseg a kitalációktól. Napóleon nem volt ott Marie Antoinette kivégzésén. Robespierre nem egy kövér gyilkos zsarnok, hanem egy sovány férfi, a francia forradalom egy meghatározó szakaszának emblemikus szereplője. Napóleon nem azért hagyta ott a hadseregét Egyiptomban, mert a felesége állítólag megcsalta, hanem látta, hogy távollétében a forradalom és maga Franciaország került veszélybe. I. Sándor orosz cár nyilvánvalóan nem mehetett el a Napóleon elvált feleségéhez, és nem csaphatta neki a szelet.

De ejtsünk szót a főszereplőről, a császárt játszó Joaquin Phoenixről is! Kiváló színész! A Gladiátorban ő volt a római császár, pazar játék volt! Most is jól játszik, de a szerep nem neki való. A film forgatásakor Phoenix 48 éves. A fiatal Bonaparte tábornok pedig 24 éves, de a császárrá való koronázásánál is csak 35 éves! A közel ötven éves színészt nem sikerült visszafiatalítani, így innen kezdve minden mozdulata, minden gesztusa természetellenes és hamis. Egyébként is

Napóleon szerepe jobban áll egy francia színésznek. Karikatúra-figura lett I. Sándor orosz cár alakjából. Edouard Philippontat 24 éves színész játssza az akkoriban harmincas éveit taposó cárt. Minden oroszok uralkodója, az 1815 utáni Európa egyik meghatározó alakja, aki megszerezte az orosz trónnak Lengyelország egy részét, Finnországot és Besszarábiát, a mai Moldáviát, inkább egy hajsbaba, mintsem történelemformáló államférfi.

Remekül alakítja Wellington herceg szerepét Rupert Everett. A britek felsőbbrendűségét testesíti meg, pökhendi, magabiztos, lenéző. Csakúgy, mint a mai amerikai és brit politikai élet egyik másik szereplője.

De kinek is szól ez a film? Sajnos, a fiataloknak. És a fiatalok mennek is a moziba. A történelmi valóságát kevesen ismerik közülük, nekik Napóleon az lesz a fejükben, akit a Scott-Phoenix-páros bemutat nekik. A liberális propaganda kiirtja történelmi értékeinket, megszakítja nemzedékek kulturális és szemléleti folyamatosságát. Meghamisítja a történelmi tényeket, és a valóságos történelem, sok-sok nemzedék közös történelme helyében a képzelt világot helyezi. De ez a világ nem csak hazug, ez a világ nem is létezik.

És még valami! Az alkotói szabadság szép dolog, de kiterjedhet e más nemzetek, adott esetben a francia nemzet hőseinek kifigurázására? Napóleon gyalázása és a Korán-égetése egyaránt a liberalizmus bűne, aminek véget kellene vetni. Nekünk ő Napóleon, aki a képen van!

Karácsonyi olvasmányok

Mit vegyen karácsonyra? Feltétlenül könyvet! Mivel üsse el a szabad napokat? Nos, az olvasás feltétlenül szerepeljen benne. Ajánlunk néhányat a mostanság megjelent könyvekből. Tanulságos olvasmányok, és szép ajándékok.

Aki hallgatja a Hit Rádió adásait, különösen Király Tamás műsorait, szívesen veszi kézbe Király Tamás és Nógrádi György közös könyvét.

Ha szereti a török irodalmat, történelmet, vagy csak olvasott valamit Orhan Pamuk török írótól, feltétlenül vegye meg idén megjelent könyvét. Nem fog csalódní!

Orbán Balázs könyveit el kell olvasni, ha érteni akarjuk a mai kormány politikáját, és el akarunk igazodni az egyre táguló szellemi háttérében.

Ha elolvassa ezt a könyvet, nem lesz Önből hírszerző, de kedvet kaphat ahhoz, hogy megtanuljon a sorok között olvasni, megérteni a rejtett üzeneteket, de akárhogy is legyen, jól fog szórakozni.

